ใบความรู้เรื่องคำยืมภาษามอญและชวา มลายูในภาษาไทย

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง ลิขิตสารงานแบบพิมพ์ เรื่อง ถ้อยสุนทรต่างชาติ (๔)
รายวิชาภาษาไทย รหัสวิชา ท๒๓๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำยืมภาษามอญ

มอญเคยมีดินแดนอยู่ในส่วนหนึ่งของประเทศพม่า แต่เมื่อพ่ายแพ้สงครามก็ถูกพม่ารวบดินแดนไป ชาวมอญส่วนหนึ่งก็ได้เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทย ปัจจุบันชาวมอญที่อาศัยอยู่ในชุมชนมอญในประเทศไทยยังนิยมเรียกตนเองว่า “ชาวไทยรามัญ” ความสัมพันธ์ระหว่างไทยและมอญที่มีมาแต่ครั้งโบราณ โดยไทยรับอิทธิพลของภาษามอญเข้ามาจากทางด้านพุทธศาสนาและทางด้านอักษรศาสตร์

ภาษามอญในประเทศไทยพูดกันในกลุ่มชาวไทยเชื้อสายมอญในจังหวัดต่าง ๆ เช่น กรุงเทพมหานคร สมุทรปราการ สมุทรสงคราม สมุทรสาคร นครปฐม ราชบุรี กาญจนบุรี เป็นต้น

ภาษามอญอยู่ในตระกูลภาษามอญ-เขมร (Mon-Khmer) มีลักษณะเป็นภาษาคำโดด และมีความคล้ายคลึงกับภาษาเขมรแต่ไม่นิยมใช้พยัญชนะควบกล้ำตามแบบภาษาเขมร ภาษามอญเป็นภาษาที่มีโครงสร้างไม่ซับซ้อน ไม่มีการผันคำนามและคำกริยาไปตามกฎบังคับทางไวยากรณ์ ประโยคในภาษามอญประกอบด้วยคำที่ทำหน้าที่ประธาน กริยา และกรรม

ลักษณะคำภาษามอญที่เหมือนภาษาไทย

๑. มักเป็นคำพยางค์เดียว
๒. คำนามไม่เปลี่ยนแปลงรูปเพื่อแสดงเพศ พจน์ การก แต่จะใช้คำอื่นมาประกอบเพื่อแสดงเพศ พจน์ การก
๓. คำกริยาไม่เปลี่ยนรูปเพื่อบอก กาล เวลา มาลา วาจก แต่ใช้คำอื่นมาประกอบ
๔. คำบางคำมีความหมายหลายอย่างและทำหน้าที่ในประโยคได้หลายอย่าง
๕. มีการใช้คำลักษณนาม
๖. มีการสร้างคำแบบคำประสม
๗. มีการใช้คำซ้อนและคำซ้ำ
๘. มีการยืมคำมาจากภาษาต่างประเทศต่าง ๆ มาใช้ เช่น ภาษาบาลี สันสกฤต มลายู เป็นต้น

ตัวอย่างคำภาษามอญในภาษาไทย

คำภาษามอญในภาษาไทยชื่ออาหารและส่วนประกอบในการทำอาหาร

ปลากะตัก ปลากะพง กรูด (มะกรูด) กระเพรา มะกอก มะพร้าว พลู กระวาน ตะโก มะนาว กลอย ขนมจีน บัวลอย อาจาด ข้าวหลาม

คำมอญในภาษาไทยที่ใช้อยู่ในพูดกันอยู่ประจำ

กระท่อม เกวียน กำปั่น สำปั้น (เรือ) พราน พลาย ร้าน สะพาน ซอก ตรอก เกาะ คลอง ด่าน หาด จะเข้ ปี่ ฉาบ ทอง พลอย ทวน แสง โคม ชิงช้า ถุง เชือก ลวด ทะลาย ประเคน ดินสอพอง

คำยืมภาษาชวา - มลายู

ภาษาชวา ปัจจุบันเรียกว่าภาษาอินโดนีเซีย เป็นภาษาตระกูลคำติดต่อ ตระกูลเดียวกับภาษามลายู ภาษาชวาที่ไทยยืมมาใช้ส่วนมากเป็นภาษาเขียน ซึ่งรับมาจากวรรณคดีเรื่อง ดาหลังและอิเหนาเป็นส่วนใหญ่ ถ้อยคำภาษาเหล่านี้ใช้สื่อสารในวรรณคดี และในบทร้อยกรองต่าง ๆ มากกว่าคำที่นำมาใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน ภาษามลายูหรือภาษามาเลย์ ปัจจุบันเรียกว่า ภาษามาเลเซีย เป็นภาษาคำติดต่อ อยู่ในตระกูลภาษาชวา-มลายู คำส่วนใหญ่จะมีสองพยางค์และสามพยางค์ เข้ามาปะปนในภาษาไทยเพราะมีเขตแดนติดต่อกัน จึงติดต่อสัมพันธ์กันทั้งทางด้านการค้าขาย ศาสนา วัฒนธรรม มาเป็นเวลานาน โดยเฉพาะจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้แก่ ยะลา สงขลา ปัตตานี นราธิวาส และสตูล ยังคงใช้ภาษามลายูสื่อสารในชีวิตประจำวันอยู่เป็นจำนวนมาก

ลักษณะคำชวา-มลายูที่ปรากฏในภาษาไทย

๑. การทับศัพท์

- กุเรา, กุเลา หมายถึง ชื่อปลาทะเลและน้ำกร่อยชนิดหนึ่ง มาจาก kurau
- สาคู หมายถึง ต้นไม้จำพวกปาล์ม ใช้ใส้ในทำลำด้นทำแป้ง มาจาก sagu
- มัสยิด หมายถึง ที่ประชุมทำศาสนกิจของมุสลิม มาจาก masjid
- บ้าบ๋า หมายถึง คำเรียกชายที่เป็นลูกครึ่งจีนกับมลายูและอินโดนีเซีย มาจาก baba
- บูดู หมายถึง น้ำปลาหมัก ใช้ปรุงเป็นเครื่องจิ้มและราดข้าวยำ มาจาก budu

๒. การยืมโดยการเปลี่ยนแปลงเสียง

- กระแชง หมายถึง เครื่องบังแดดฝนชั่วคราว เย็บด้วยใบเตยหรือใบจาก (มาจาก kajang)
- กระพัน หมายถึง ทนทานต่อศัสตราวุธ (มาจาก ke□bal)
- กุญแจ หมายถึง เครื่องสำหรับใส่ประตูหน้าต่าง เป็นต้น (มาจาก
- kunchi)
- สลัด หมายถึง โจรซึ่งปล้นเรือกลางทะเล (มาจาก se□lat)
- อุรังอุตัง หมายถึง ชื่อลิงที่มีรูปร่างคล้ายคนขนลำตัวยาวสีน้ำตาลแดง มีถิ่นกำเนิดเฉพาะในเกาะสุมาตราและเกาะบอร์เนียวเท่านั้น (มาจาก orang utang)
- มังคุด หมายถึง ชื่อต้นไม้ชนิดหนึ่ง (มาจาก manggis, manggustan)
- จำปาดะ หมายถึง ชื่อขนุนชนิดหนึ่งมียวงหนา (มาจาก chempedak)
- น้อยหน่า หมายถึง ไม้พุ่มหนาเล็ก ผลมีผิวนูนเป็นตา ๆ เนื้อหนา รสหวาน (มาจาก nona)

๓. การเปลี่ยนแปลงด้านความหมาย

๓.๑ ความหมายคงเดิม

- ไฉน หมายถึง ชื่อปี่ชนิดหนึ่ง มีรูปร่างเหมือนปีชวา แต่ขนาดเล็กกว่ามาก
- บุหงารำไป หมายถึง ดอกไม้ชนิดต่าง ๆ นำมาปรุงด้วยเครื่องหอม
- บุหลัน หมายถึง เดือน, ดวงเดือน, พระจันทร์

๓.๒ ความหมายแคบเข้า

กุญแจ ความหมายเดิม ช่องหรือรูกุญแจ, สวิตช์ไฟฟ้า

ความหมายใหม่ เครื่องสำหรับใส่ประตูหน้าต่าง เป็นต้น

กุดัง ความหมายเดิม โรงงาน, โรงเก็บของ, ร้านขายของ

ความหมายใหม่ โรงเก็บสินค้าหรือสิ่งของ, โกดังก็เรียก

ชมพู่ ความหมายเดิม คำเรียกพรรณไม้หลายอย่าง เช่น ชมพู่, มะม่วงหิมพานต์

ความหมายใหม่ ชื่อพรรณไม้จำพวกหนึ่ง ผลกินได้

๓.๓ ความหมายกว้างออก

กลิ้ง ความหมายเดิม มวน, บด

ความหมายใหม่ อาการอย่างของกลมพลิกเลื่อนไปตามพื้น, พลิกแพลงเอาตัวรอด

บุหรง ความหมายเดิม นก

ความหมายใหม่ นก, นกยูง

๓.๔ ความหมายย้ายที่

สลัด เดิมหมายถึง ช่องแคบ ความหมายใหม่ โจรซึ่งปล้นเรือกลางทะเล

เบตง เดิมหมายถึง ใหญ่ (ใช้กับไม้ไผ่, อ้อย) ความหมายใหม่ ชื่ออำเภอหนึ่งในจังหวัดยะลา

เบ้าหลุด เดิมหมายถึง วันเกิดของพระนาบีมูหะหมัด และมีเพลง lagu maulud เป็นเพลงที่ใช้ร้องสวดใน พิธีเฉลิมฉลองวันเกิดของพระนาบีมูหะหมัด ความหมายใหม่ ชื่อเพลงไทยทำนองหนึ่ง